

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: tristopna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopis se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani

Bodimo ponosni, da nismo klerikalci!

Včasih nismo na kmetih nič vedeli, kaj je liberallec, kaj je klerikalec. Brigali smo se za gospodarske stvari in volili v občinski odbor može, ki so imeli največ zaupanja. Duhovnik nas je poučeval verske stvari in v resnici smo ga spoštovali, ker nam je bil velikokrat odkrit prijatelj in svetovalec. Med seboj smo se radi imeli in nikoli se ni zgodilo, da bi kdo soseda sovražil, ker je bil ta v politiki drugega mnenja.

Danes pa nimamo nobene samostojne volje. Reklo se je včasih, da smo kmetje samoglavni, trdovratni, toda po večini smo testo v rokah duhovščine, ki nas povsod komandira, najbolj pa v politiki. Včasih so nas učili na prižnici: ljubi svojega bližnjega, odpusti svojemu sovražniku, danes pa pravijo: sovraži onega, ki ni klerikalec, liberalcu ne smeš odpustiti! Ali je prišla druga vera, ali jo pa naši klerikalci tako preobračajo, kakor njim prav kaže? Zadnje je resnica! Božji namestniki, ki so zaščitniki vere, ki bi jim morala biti vera najsvetejša stvar, zdaj sami izpodkopujejo vero, sejejo sovraštvo in prepir in na najsvetejšem mestu v cerkvi grdijo onega, ki ne trobi v njih politiko. Vsako sredstvo jim je dobro, da si pridobijo privrženca. Če koga ne morejo kupiti, kakor mi vole kupujemo, ga pa hočejo uničiti kakor bi hrošča pohodil, in ščujejo nanj oblasti, sosede in celo najbližnje sorodnike. Ali si naš, ali te pa ubijemo! tako je njih delovanje.

Polastili so se zakonitim ali nezakonitim potom raznih oblasti in družb; in zdaj vladajo, o ne, pašujejo kakor turški paša nad kristjani ter teptajo vse človeške in božje postave, kar se ne sklada ne z vero, ne s poštenostjo.

Tako nepošteno, nepravično, naravnost z grozodejstvi vladajoče stranke menda še ni bilo na svetu. In taki stranki naj se uklonimo kmetje? Tako stranko, ki

nima ne vere, ne pravice, naj mi podpiramo, ki smo neodvisni od vsakega?

Kdor čuti kaj močatosti in kmečkega ponosa v sebi, ta mora zaničevati stranko, ki deluje s takimi sredstvi, ki zlorablja vero in vse, kar je poštenemu in spodobnemu človeku sveto.

Da, zaničevati moramo S. L. S. kot tako ter njeno nemoralno politiko. Toda zaničevati ne smemo njenih pripadnikov, ki so le zaslepljeni in iz pasje ponižnosti do župnika ali kaplana postali klerikalci.

Tukaj storimo dobro delo pred Bogom in pred ljudmi, da jim pokažemo in pojasnimo zmoto, v kateri so, da jim v vsej nagoti odkrijemo stranko, kateri pripadajo. Vzbuditi moramo v njih ponos, da jih postane sram, biti v družbi podrepnikov, kupljenih in kupljenih ljudi.

Opozorimo jih na krivice in grdobijske, ki se dogajajo v domači fari, na gorostasne krivice v deželnem odboru, v deželnem šolskem svetu in povsod, kjer imajo klerikalci prvo besedo. Opozorimo jih na domače gnjile razmere, ko nam morda kot župan načeluje kak pritepenec ali človek, ki med uglednejšimi možmi sploh zaupanja nima. Povejmo jim, **da je sramota za občino, ako občinarji sami niso toliko sposobni, da bi si izbrali v občinski zastop prave može, prave kmete, ampak da so koštruni, ki se dajo komandirati od ljudi, ki pri občinski upravi sploh besede nimajo.** Po posameznih vaseh moramo začeti s tem delom in najprej v občini pomesti s klerikalno zalego. Ako je naš duhovnik najhujši klerikalec, ga zavrnilo v cerkev, kjer naj nam ukazuje v verskih rečeh. V svoji občini bomo pa že brez njega opravili, saj smo že dovolj stari. In če bo še v nas silil s svojo politiko, mu v obraz povejmo: Poštenega in vernega kristjana mora biti sram, pripadati v današnjih časih stranki, ki se drži le s krivicami in nepoštevostmi. Mi smo veseli, naravnost ponosni, da nismo klerikalci!

Novi grški kralj Konstantin.

Poročali smo, kakšna nesreča je zadela zaveznico slovanskih balkanskih držav kraljevino Grško, ko je dne 18. marca letos lopov Skinos ustrelil dobrega kralja Jurja. Kralj Jurij je bil rojen dne 24. decembra 1845. kot danski princ in je bil leta 1863. izvoljen od grške narodne skupščine za grškega kralja. Meseca oktobra tekočega leta bi praznoval petindvajsetletnico svojega vladarstva, toda ni mu bilo usojeno, da bi doživel to slavje, ki bi bilo zlasti po tolikih zmagah grške vojske nad Turki prav posebno sijajno.

Naslednik na grškem prestolu mu je najstarejši sin Konstantin, ki je bil rojen dne 2. avgusta 1868. Konstantin je vojak od nog do glave in si je v sedanjih balkanskih vojnih kot vrhovni vodja grške vojske pridobil zmago za zmago in torej tudi veliko slavo. Omenimo le bitke pri Elasoni, Seriji, Kozani, Veriji ter osvojitve mogočne trdnjave Janine.

Če je bil tako dober vojskovodja, bo najbrže tudi dober vladar in zvest zaveznik balkanskih držav.

Vojna na Balkanu.

Kdo zavlačuje mir?

Po padcu Odrina je bilo misliti, da se bo hitro sklenil mir, ker se je zlasti Bolgarska zadovoljila z od velesil predlagano mejo Midia - Enos, kajti tudi Rusija ne dovoli, da bi Bolgarska prišla na Marmarsko morje. So pa še **težkoče**, ki jih po sklenitvi miru delajo pravzaprav velesile, ki nočejo balkanskim zaveznikom priznati **vojno odškodnino** in Egejske otoke. Francoska in Angleška nasproujeta temu, da bi Turška sploh kaj plačala, Nemčija in Italija pa, da bi se izročili Egejski otoki. Italija se boji, da bi Grška v južni Albaniji prišla preblizu italijanskega obrežja, zato hoče kot kompenzacijo Egejske otoke izigrati. Če se torej mir še ni sklenil, so krive le velesile, ki se vmešavajo v stvari, katere bi zavezniki lahko sami s Turčijo uravnali.

Srbska vojska ne zapusti Albanije.

Velesile so uredile severno in vzhodno mejo Albanije in zdaj zahtevajo, da bi Srbska odpoklicala vojaštvo iz zasedenih pokrajin. Srbska se izgovarja, da se mir še ni sklenil, torej še ni čas za to. Kakor se pa iz Beograda javlja, so zavezniki sklenili, da se Srbija toliko časa ne umakne iz Albanije, dokler albanska država ne plača Srbski 130 milijonov frankov okupacijskih stroškov. Ker se pa to ne bo tako hitro zgodilo, bo Srbija imela svoje vojaštvo še precej časa v albanskem ozemlju.

Brodovna demonstracija

se že izvršuje v črnogorskih vodah in celo pošiljatve na črnogorsko vlado se ustavljajo, toda Črnogorci in Srbi še vedno oblegajo Skader in črnogorski kralj Nikolaj je izjavil, da se ne boji ne brodovja, ne ničesar in da se ne bo pogajal poprej, dokler Skader ne pade.

Skader še ni padel,

toda utrdbe na Tarabošu so že skoro vse v rokah oblegovalcev. Črnogorci in Srbi strahovito bombardirajo utrdbe in pri naskokih porablajo ročne bombe. Pravijo, da je vzrok odločnega odpora skadrške trdnjave to, da baje poveljujejo skadrski posadki avstrijski častniki. Kralju Nikolaju ponujajo, ako odstopi od Skadra, denarno kompenzacijo. Pogajanja se že vrše med Rimom, Cetinjem in Petrogradom. Računati je v kratkem na mirno rešitev spora. Pravijo, da je ruski car poslal kralju Nikolaju lastnoročno pismo, v katerem mu svetuje, naj se ne upira volji Evrope.

Pri Čataldži

so se zadnji teden vršili manjši boji med Turki in Bolgari. Na turški strani nameščajo nove nemške oblegovalne topove.

Odstop črnogorskega kralja

in njegove rodbine se preraštevata po angleških časopisih. Pravijo, da hoče kralj

Nikola odstopiti s celo dinastijo, v katerem slučaju bi se Črna gora priklopila Srbiji. Te vesti še niso potrjene in jim torej še ni verjeti.

Razgled po svetu

Finančna kriza češke dežele.

Vsled obstrukcije Nemcev v češkem deželni zboru nima deželni odbor nič denarnih sredstev za poplačilo najnujnejših potrebščin. Pomagal si je doslej s posojili in pa s predujmi, katere mu je dala država iz dohodkov osebnega davka. Ker so pa ti predujmi že izčrpani, je vlada sporočila deželni odboru, da ne bo v tekočem letu nikakih predujmov več dala. Deželni odbor je izvolil odsek treh oseb, ki naj se posvetuje, kje in kako bi se dobila nadaljna sredstva. Govori se celo, da se bo vsled dvomljivega finančnega položaja postavil **vladni komisar** na Češkem.

Papež bolan.

Papež je precej težko zbolel na ledicah in so v Vatikanu zelo v skrbeh zaradi tega. Celo spovednika niso zdravniki pustili k njemu. Uživati noče nobene hrane in le s težavo se je dal pregovoriti, da je pil malo mleka. Sprejemi romarjev so v tem mesecu odpovedani in pred majem sploh ni misli na to, da bi papež sprejmal. Kranjski romarji, ki so v ponedeljek odpotovali v velikem številu v Rim, tudi ne bodo videli papeža. Marsikdo, ki je šel največ radi tega v Rim, bo razočaran.

Srbski konzulati v Avstro - Ogrski

se bodo pomnožili in bo v prihodnjih dneh srbska vlada o tem razpravljala z avstrijsko.

Splošna stavka ali štrajk belgijskih delavcev.

Ker noče belgijska država uvesti splošne in enake volilne pravice, se bo pričela v ponedeljek v Belgiji splošna stavka delavcev, ki bo naravnost velikanska, kajti ustavi se bo ves promet in vsako delo. Ljudje se pripravljajo na ta štrajk kakor bi prišel sovražnik v deželo. Vlada bo vpoklicala rezerviste, toda štrajkujočih delavcev ne bo mogla vkloniti.

Slovenija

s **Iz seje deželnega odbora kranjskega** z dne 5. aprila t. l. Upravno sdišče je ugodilo pritožbi nemške stranke v Trziču, s katero se razveljavi volitev dveh tovarniških delavcev v občinskih žastop, češ, da kot odvisni nimajo pasivne volilne pravice. Ta razsodba je v popolnem protislovju z novim občinskim volilnim redom. Da se ustvari popolno jasnost, se predloži deželni zboru novela k občinskemu volilne-

mu redu, v kateri bo pasivna volilna pravica tovarniških delavcev jasno izražena. Radi ureditve šolskih razmer v občini Moste in Ježica sklene deželni odbor pritruditi, da se po otvoritvi nove šole v Mostah šola pri Sv. Petru spremeni v štirirazrednico, nova v Mostah pa bodi šestrazredna. Potovalne štipendije dobe slovenski igralci: Milan Skrbinišek, Anton Verovšek in V. Danilo-Cerarjeva. — Teleta iz ekonomije prisilne delavnice se prodajo deželni pristavi na Robežu. 10.000 potočnih postrvi se odda v deželno vodo, ki jo ima v najemu Šturm v Poljčanah, iz ribogojnega zavoda Kleindienstovega. Ker bo Nemčija dopuščala uvoz živih čebel samo iz dežela, v katerih je zatiranje kužnih bolezni pri čebelah zakonito urejeno, se predloži deželni zboru načrt zakona o čebeloreji. Ker so pogajanja s prizadetimi faktorji končana, se kmetijsko-kemiško preskuševališče podeželi. Hkratu se kmetijsko kemiško preskuševališče iz prostorov v Salendrovi ulici preseli v novo stanovanje na Dunajski cesti. Posojilo mesta Ljubljane pri deželni banki. Deželni odbor privoli, da za kanalizacijo najame mestna občina ljubljanska pri kranjski deželni banki posojilo 1.000.000 kron. V ta namen izda Deželna banka 4inpolodstotne komunalne zadolžnice. Tako pridobljene komunalne obligacije se zamenjajo z vrednostnimi papirji, kateri so last amortizacijskega zaklada mestnega loterijskega posojila in ki se do leta 1929. ne bodo potrebovali. Zamenjani vrednostni papirji se za toliko časa lombardirajo, dokler ne dosežejo nakupnega kurza in sicer zato, da se preskrbujejo potrebni predujmi v gotovini za posojilo en milijon kron. Kadar dosežejo zamenjani vrednostni papirji nakupni kurz, naj se prodajo, realizat se pa porabi v pokritje lombardnih, odnosno kontokorentnih predujmov. Za vodovod v občini Hrastje, okraj Kranj, se oddajo dela. Glede umetnih gnojil se sklene: K nakupu umetnih gnojil deželni odbor redno ne prispeva in bi mogel take prošnje upoštevati le v sledečih slučajih: 1. ako je gnojenje v zvezi z melioracijo pašnika ali travnika; 2. če posestnik rabi krmo za lastno živinorejo in ne za prodajo; 3. ako ima dotični posestnik urejeno gospodarstvo, zlasti hlev in gnojno jamo, po načelih umne živinoreje. Prošnja papirnice družbe Leykam-Josefstal za deželno podporo k zavarovanju obrežja na Ljubljani pri Slapah, se odkloni. Zgradba deželne ceste in mostu Škofja Loka-kolodvor se odda Prvi kranjski podjetniški družbi v Ljubljani. Ker se je bolezen na spolovilih pri goveji živini opazila v okrajih Kočevje, Ljubljana, Logatec, Radovljica, Novo mesto, Črnomelj in Kamnik, sklene deželni odbor prispevati k zatiranju te bolezni. Po dogovoru s c. kr. kmetijsko družbo se določi za leto 1913 znesek 16.000 K kot potreben za zatiranje te bolezni. K temu znesku bo prispeval deželni odbor z eno četrtinko, drugo četrtin-

ko bi poravnalo c. kr. ministrstvo za poljedelstvo, tretja četrtina bi se pokrila iz zaklada za pospeševanje živine, zadnja četrtina bi morali plačati interesentje (stranke, oziroma zadruga). Ta podpora bi se porabila v prvi vrsti za nabavo zdravil in razkuževanja. Zavrne se pritožba nemške stranke zoper službeno pragmatiko za mesto Ljubljano, ker se v nji ne zahteva od uradnikov znanje nemškega jezika in dopuščajo spričevala iz Hrvaške, Bosne in Hercegovine. Sklene se že letos razpisati in oddati dela za vodovod za Bled in okolico, dasi državni prispevek še ni pokrit, ker so občine prevzele pokritje. Vladi se piše, da deželni odbor ne prizna stališča, na katero se je postavilo c. kr. ministrstvo za poljedelstvo v tej zadevi, in se pričakuje, da bo država tako velika podjetja izdatno podpirala. Za cepljenje prašičev proti rdečici se dovoli 1000 K proti temu, da se predloži od vlade tarif za cepljenje. Sklene se predloga zakona na deželni zbor v zadevi kanalskih pristojbin v Ljubljani.

s **Slovanov se boje kakor vruga!** Nemški kancelar Bethman - Hollweg je zagovarjal novo zvišanje vojske in oboroževanje tudi s tem, da je računati na to, da se bodo Germani in Slovani enkrat spoprijeli in da bo nastala splošna evropska vojna med tema narodnostima. Slovani so z zmagami in slavo na Balkanu veliko pridobili ter se moralno ojačili, zato se bo nasprotje do Nemcev še poostri. To je jako značilno, da je diplomat kaj takega odkrito povedal in je tudi razumljivo, zakaj Nemčija in tudi naša vlada tako nasprotujeta balkanskim Slovanom. Boje se moči in ojačenja in strah ju je bodočnosti, ker se Slovani ne bodo dali več komandirati od Nemcev. — **Za »brate« Albance** so se potegnili avstrijski plemenitashi ter ustanovili na Dunaju društvo v svrhu podpiranja Albancev. Na čelu društva je iz »veleizdajniškega« procesa zoper hrvaško-srbske poslance znani baron Chlumetzky. Na ustanovnem shodu so sprejeli resolucijo, v kateri izražajo simpatije albanskim junakom in poudarjajo bratska čuvstva napram plemenitemu arnavtskemu narodu. Iz tega sledi, da je tem ljudem ljubši arnavtski ropar, kakor pošten Slovan in da se mora vse podpirati, kar je protislovanskega.

s **Dvojna mera vlade za Slovence in Nemce.** Poročali smo o polomu nemške posojilnice v Laškem kjer je primanjkljaja 480.000 K. Vsi nemški listi so zagnali velikanski krik, da se mora pomagati Nemcem na meji ter rešiti nemške ljudi pred polomom. Zloglasna »Südmärka« je takoj dovolila 20.000 K. Toda Nemci so pritisnili udi na vlado, da mora ta v prvi vrsti priskočiti na pomoč, saj vendar gre za Nemce. In čujte: **vlada hoče dati za nemško posojilnico 200.000 K!** Nimamo nič proti temu, če tako reši nedolžne žrtve, toda pogledimo, **kako je vlada pomagala pri po-**

lomu »Glavne posojilnice« v Ljubljani, kjer so Slovenci prizadeti in je primanjkljaja več milijonov kron. Niti najmanj ni vlada pomagala in izjavila, da ne da nič! Da, tu gre za Slovence, v Laškem trgu pa za Nemce! Taka mera, ki jo deli vlada enakovrednim državljanom, nas mora skrajno ogorčiti in tako postopanje vpije do neba! To izgleda tako, kakor bi se reklo: Naj le poginejo in **gospodarsko propadejo Slovenci, Nemce moramo pa za vsako ceno rešiti!** Pričakujemo, da bodo naši poslanci odločno nastopili v državnem zboru in zahtevali, da vlada meri po enaki meri Slovence in Nemce, saj smo vsi dobri, kadar plačujemo davke!

s **Napovedi za odmero davka od hišne najemščine** in sicer glede hiš, v katerih stanujejo **letoviščarji**, treba bode v bodoče natančneje izpolnjevati, kakor doslej. Finančno ministrstvo je namreč izdalo ukaz, da se imajo tiskovine za zgoranje napovedi dotičnim hišnim posestnikom vročiti vsako leto en mesec preje, kakor običajno posestnikom drugih, v najem oddanih hiš, in da je napovedati med drugim tudi natančen naslov letoviščarja (ime, poklic, kraj rednega bivališča, ulica in hišna številka). Ker se zatajbe hišne najemščine kaznujejo in so dotične kazni zelo visoke, je v interesu vsakega posestnika, da **pogojeno hišno najemščino vestno in natančno napove.** Pripomni se, da zgorajšnji ukaz ne zadeva gostiln, zdravilišč in takih poslopij, v katerih se prenočevanje tujcev kot obrt izvršuje.

s **Zadnji teden!** Samo nekaj dni je še do zbiranja umetniške loterije, ki jo je priredilo Splošno slovensko žensko društvo v korist slovenskim upodabljalnim umetnikom. Loterijski odbor je dobil z dežele in iz drugih krajev sploh razmeroma še jako malo denarja. Zato najljudneje prosimo vse cenj. poverjenike, da se blagovolijo v znani svoji rodoljubnosti in požrtvovalnosti potruditi še te zadnje dni, **da razprodajo vse srečke. Denar je vposlati do torka 15. t. m. opoldne.** Sedanji uspeh daleko ne odgovarja skromnim nadam, ki jih je gojil loterijski odbor, dasi je storil vse, kar je mogel, da bi se dosegel čim boljši čist dobiček. Tudi slovenski umetniki so docela storili svoje, saj so podarili več nego 200 slik, kipov in risb za umetniško loterijo. Odbor je naprosil najrazličnejše gospode in dame, o katerih je menil, da se le količkaj zanimajo za težki položaj naših umetnikov, za katere se ne meni živ krst. Prirejevalci so storili v polni meri svojo dolžnost, naj jo stori tudi občinstvo, da nas končno ne bo moralo biti sram!

s **Spomladanska umetniška razstava** se otvori meseca maja. K udeležbi se vabijo slovenske umetniške skupine, kakor tudi posamezni slovenski umetniki. Razstavljeni pogoji so razvidni iz prijavnih listov, ki se dobe pri slikarju R. Jakopču. Zadnji rok za prijavo je 20. april, za vpo-

šiljatve 25. april. Prijave sprejema gosp. R. Jakopič, Ljubljana, Turjaški trg 2; umetnine pa naj se pošljejo na: Umetni paviljon R. Jakopiča, Latermanov drevored, Ljubljana.

s **Tečaj** za suho cepljenje in siljenje ameriških trt se vrši pri državni trtnici v Bršlinu v torek, dne 15. aprila t. l. Pristop ima vsak vinogradnik ali drugi interesent. Ker je ta način cepljenja najenostavnejši in se z njim najhitreje doseže obnovljenje vinogradov, želeti je obilne udeležbe od strani vinogradnikov.

s **Ni vse zlato, kar se sveti,** in ni vse dobro, kar nam hvalisa vsiljiva reklama. Pri nakupovanju blaga moramo biti previdni in paziti na kakovost. Kar se n. pr. kavnega pridanca tiče, je gotova stvar, da je najboljša Kolinska kavna primes in se najbolj izplača ta kavni pridanec kupovati. Vse naše gospodinje so to že spoznale in zahtevajo v trgovinah samo Kolinsko kavno primes z znamko Sokol, posebno še, ker ta kavni pridanec ni le najboljši, temveč tudi edino pristno domače blago.

o Ljubljanska okolica o

lj **Iz Št. Vida nad Ljubljano.** Šengarjev Tine je časten občan. Dè te vendar, to pa ni kar si bodi, vsaj za Tineta ne, kajti to svojo najnovejšo slavo trobi po »Slovenecu« in »Domoljubu« s takim veseljem, kakor otrok, ki dobi lesenega konjiča, ki od zadaj piska. Taki puhli nadutosti se mora res vsakdo smejeti. Pameten in delaven človek pač ne išče praznih naslovov, kajti njemu lastna zavest, da je dobro storil, zadošča več kakor cel kup brezpomembnih »titelnov«. Sicer pa, kdor pozna naše občinske odbornike, pač ve, da kupi častno občanstvo od njih za liter žganja vsak, kdor hoče, zlasti pa še tedaj, ako kaj takega zahteva od njih župnik ali kaplan. — Na njegovo bahaško vpitje, kaj vse je že on storil, pa samo to-le: Ako Zabret uraduje v cerkvi, to je njegova dolžnost, saj ga moramo dovolj mastno plačevati za to. Zunaj cerkve pa njega prav nič ne briga in bilo bi zanj lepo, za nas pa dobro, ako bi se bolj cerkve držal. Za nas dobro — pravimo, kajti povsod, kamor je še on vtaknil svoje kremplje, naj si bo pri šoli ali drugod, sledilo je kupe dolgov, plačevati jih moramo pa mi posestniki. Zato res ne vemo, ali je Tine toliko nesramen, ali pa toliko prismojen, da upa po klerikalnih cunjah sam sebi hvalo peti. Bržkotne bo oboje!

lj **Št. Vid nad Ljubljano.** Zabret se livali, kako je velikonočno procesijo povzdignil nastop čukov. Resnica pa je, da pravih čukov v Št. Vidu že davno več ni. Zato so se na povelje Zabretovo morali obleči v rdeče srajce cerkveni pevci in učitelji, ter delati štafažo pri procesiji. Zato bi bilo pač lepše za Zabreta, ako bi lepo molčal o njegovi čukariji, ki je že davno naredila »pogoreto«. Ta presneti Tine je v

letih, sicer že zreli, a v pameti pa tako otročji, da se še celo »Janu« neumen zdi.

Ij **Št. Vid nad Ljubljano.** Poroča se nam: Poleg kaplana in župnika je prejel za zaslugo, pridobljeno v cerkvi, častno občanstvo tudi neki občinski odbornik, čigar ime pa je v »Slovincu« in »Domoljubu« pomotoma izostalo.

o Dolenjske novice o

g **Glavna hranilnica in posojilnica v Mokronogu,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo, ima svoj 3. redni občni zbor v nedeljo, dne 13. t. m. ob 3. uri popoldne. — Načelnik: Franc Zupančič.

d **Na poštnem uradu Šmartno pri Litiji** so 1. aprila t. l. uvedli brzajavno službo z omejenim dnevnim službenim časom.

d **Pobegnil je iz Žužemberka** organist in tajnik farovške hranilnice Peter Simčič. Izginil je takoj po velikonočnih praznikih in ker se še ni vrnil in tudi nihče ne ve, kje se nahaja, se splošno sodi, da jo je pobrisal v Ameriko. Zapustil je v Žužemberku ženo, več nepreskrbljenih otrok in menda tudi mnogo dolgov. Simčič je kot tajnik farovške hranilnice in posojilnice užival popolno zaupanje kaplana Gnidovca in imel zavod popolnoma v rokah. Vlagatelji so se že dlje časa pritoževali, da vlada zadnje čase pri farovški hranilnici in posojilnici velik nered; zlasti so pripovedovali, da koncem leta še obresti niso mogli dobiti. Jeli beg Petra Simčiča v kaki zvezi s farovško hranilnico in posojilnico, še ni znano.

d **Bučka.** Čitatelji »Slov. Doma« se bodo gotovo še spominjali, da smo pred več nego enim letom v tem listu pisali, da so se obč. volitve na nepostaven način od strani klerikalcev vršile, da smo se pritožili in tudi da so bile razveljavljene. V jeseni lanskega leta je županov jerob Komljanec zopet neko skrupcalo predložil davkoplačevalcem kot volilne imenike, kar pa ni imelo ne nog ne glave, tako da smo bili primorani vse v popravo vzeti. Ker pa samoglavni Komljanec Skuti ne da veljati, so se nekateri na glavarstvo pritožili, ki je županu dalo dolg nos, pa tudi navodila za nove imenike. Tako smo prejadrani celih 14 mesecev, da imamo župana, ki je prav izvrsten gospodar. O tem pa prihodnjic! Torej pred 14 meseci so bile volitve; potem so se vsled naše pritožbe zopet volitve razpisale, toda po volji Komljanca sleparsko sestavljeni volilni imeniki so morali v koš. Danes imamo volilne imenike zopet razgrnjene v pogled, toda ti so menda zopet tako imenitno sestavljeni kot zadnjic. Stavim sto na eno, da jih čaka ista usoda kot zadnje, namreč v koš! — Bučljan.

d **Bučka.** Ker so pri nas občinske volitve zopet razpisane in volilni imeniki razgrnjeni, moram dati nekoliko pojasnila. Po Studenški župniji se govori, da smo naprednjaki občini naredili že mnogo stro-

škov s tem, ker smo se tolikokrat pritožili. To govori nekdo, ki hodi agitirat za klerikalno stranko. Vsem tistim, ki tako mislijo, oziroma slišijo govoriti, povem v pomirjenje, da dosedaj nismo še vinarja stroškov naredili, pač pa bomo pridobili kakor poroča »Slov. Dom« 256 kron, ki so bile izgubljene. Kdor pa želi kaj več vedeti, gre lahko v občinsko pisarno in se iz tamošnjih občinskih računov prepriča, da napredna stranka občini ne dela škode, marveč koristi. Dotičnika dobro poznam, ki te laži trosi okoli. Kot občinski odbornik naj dotični gleda, da bo župan od nekega občinskega odbornika izterjal 10 kron, katere je na galici dolžan ostal, da ne bo v računu stalo med primankljajem 10 kron pri galici.

d **Iz Prečine.** Naši ljubi črni prijatelji zdaj stokajo pod batinami, ki so jih s svojo trmo in zabitostjo svojih piškavih možgan pri zadnji občinski seji sami naložili po grbi. Zdaj, ko smo se ob priliki sleparij pri občinskih volitvah prepričali, da za klerikalce ne veljajo za vse druge državljane veljavni paragrafi, ne bo drugega preostalo, kakor da si naprednjaki sami poiščejo zadoščenje. Treba je le, da se vsi zavedemo svojih občinskih pravic, da tudi javno pokažemo, da nismo kakšne babe, ki se kar tresejo pred župnikovim pogledom in pri vsaki priliki, ko se je treba pokazati kot moža, javkajo: jej, saj bi že šel, ali bojim se, kaj bodo gospod rekli. Kdor je v današnjih časih še celo tam, kjer gre za njegove pravice, tak zajec, da se boji, kaj bo župnik rekel, če se postavi kot možak, ta ne spada v stranko zavednih mož in ga ne bo prav nič škoda, če se trajno preseli med farovške kimavce. Da bomo v svojih vrstah napravili malo kontrole, bomo odsej naprej vse take može, ki pravijo, da se boje, kaj »bodo gospod rekli«, kar po imenu navedli v listu. Za kimanje je prostora samo pri klerikalcih, mi pa moramo imeti odločne in cele može, nobenih polovičarjev. Sicer pa je tudi za klerikalce priporočljivo, če se malo bolj zanimajo, kaj se v naših občinskih sejah godi. Naj le gredo poslušat, bodo vsaj videli, kako njih može kimajo, če le župnik katero zine. »O, bo že prav,« toliko si še upajo ziniti, čeprav dostikrat niti ne vidijo, niti ne slišijo, za kaj pravzaprav gre. Njih možgani so preleni, da bi tudi sami kaj drugega mislili, kakor »gospod« rečejo. Ali so pa to može? Če so ti možakarji samo za to izvoljeni v občinski odbor, da tam župniku pokimavajo, potem ni treba odbora, potem ne vemo, zakaj se klerikalci tako pulijo za občinske može. Naj raje kar doma ostanejo za pečjo. Saj menda to ne more biti glavni namen občinskega odbornika, da izpolni željo svoji ženi, da bi dala ne vem kaj, če bi mogla pri »možu« spat, kar hoče reči, če je mož izvoljen v občinski odbor. Tak slučaj nam je znan, za to je preskrbela sama žena dotičnega klerikalnega odborni-

ka. Ali ste tudi drugi klerikalni odborniki le v ta namen bili izvoljeni v odbor? Mi hočemo vendar enkrat že red v naši občini, mi želimo, da skupno delamo za skupne občinske interese, mi zahtevamo, da tako in v ta namen delajo vsi odborniki, torej tudi klerikalci, ne pa da bi občino komandirala trojica, kakor je župnik, Turk in Vintar. Kdor misli le tem trem možakarjem samo pokimavati, ta naj ostane doma, da izpolni svoji boljši polovici njeno srčno željo, če tudi tam samo pokimava, vsaj občini ne bo delal škode in ne sramote, ki jo je deležen vsak odbornik, ki nima korajže sam s svojo glavo misliti.

d **Iz Prečine.** Kaj je pravzaprav z občinskimi računi? Tako se povprašujejo ljudje, ko so zvedeli, kako se klerikalci branijo dopustiti vpogled v občinske račune. Župnik je že letel v Ljubljano k deželnemu odboru, kjer je toplo priporočal, naj tisto Kosovo prošnjo za pregled računov vržejo v koš. Vintar se že baha, da ne bo nič iz tega. Tudi pravi, da se prav nič ne boji zaradi tistih občinskih računov, ki jih je on sam pred osmimi leti izročil nekemu v revizijo, katerih knjig pa pozneje ni hotel več nazaj. Izgovarja se, da ima dotični kvečjem kakšen prepis dotičnih knjig, knjige pa ima že župan. Pa če se Vintar ni še nikdar vrezal, to pot se bo. Tiste knjige z računi in potrdili vred se nahajajo nekje tako dobro spravljene, da nas bo le veselilo, če hoče tudi deželni odbor prečinskim klerikalcem na ljubo pozabiti na svojo dolžnost. Če bi bili računi iz novejšega časa še tako v lepem redu, čemur pa ne verjamemo, dokler nismo prepričani, v redu ne morejo biti z ozirom na precejšnjo razliko iz knjig, kjer se blesti med drugim tudi **pristni podpis župnika Toneta Šmidovnika**, kot preglednika računov. Torej gosp. župnik in Vintar, le delajta naprej, mi čakamo. Le toliko vam še povejmo, da bi bilo za celo občino koristnejše, če se z nami pobotate in da to zadevo z lepa in mirno spravimo v red.

d **Iz Ponikev v Dobropoljah.** Veliki petek v Dobropoljah. Takega Velikega petka kot letos Dobropoljci ne pomnimo. Kaj pa je bilo? Nič hudega, samo mislili smo, da je naš Andrejček znorel. Skakal je na prižnici, razbijal, vpil na vse grlo in res je bil tak, da smo mislili, da bo s prižnice na nas skočil. Kaj takega nismo tisti dan Dobropoljci pričakovali. Na Veliki petek so bili vedno v cerkvi govori o Kristusovem trpljenju, odkar ljudje pomnijo. Naš Andrejček je pa ta dan Kristusa samo parkrat imenoval. Liberalce pa najbrže tridesetkrat. O ti ubogi Andrejček, kako so ti liberalci glavo zmešali da ti še na tak dan kakor je Veliki petek, ne gredo iz glave. Andrejček, s takim obnašanjem v cerkvi boš res ob vse zaupanje prišel. Slišali smo, da so godrnjali može skoraj samo čez tebe, in taki može, ki jih šteješ za najboljše ovčice. Rekli so: Andrejček naj bi kaj takega govoril na shodih, ako se

upa, ne pa v cerkvi na tak dan, ko gre vsakdo v cerkev, da bi kaj slišal od Kristusovega trpljenja. Sploh ni naš Andrejček nič drugega tisti dan imel v mislih, kot liberalce in pijance. Andrejček je še celo Kristusa ovrigel. Med drugim je rekel: Res je, da je rekel Kristus: Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo! Ne, je rekel, mi pa liberalcu ne odpustimo, mu ne smemo odpustiti, nikakor ne! No, tako, Andrejček, ti si sedaj Kristusa ovrigel, mi bomo pa tebe. Ali se ne spomniš, da si jih ravno ti že veliko poslal brez odveze ob zidu, ker niso hoteli sovražniku odpustiti. Zdaj bo za nas boljše. Ko boš zahteval, naj odpustimo sovražniku, bomo rekli: je liberalce, zato mu ne odpustimo, kakor ste nas vi učili! In tako te bomo potegnili, kakor je tebe pred enim letom potegnil priprost rokodelec, kj mu nisi hotel dati odveze, ker je bil naročnik »Slov. Doma«. Končno sta se pobotala, da bo on opustil »Slovenski Dom«, ti mu pa naročiš »Domoljuba« in ga plačaš. Celu na likof si ga povabil in spila sta par litrov vina. Drugi dan se je pa rokodelec smejal in rekel: Andrejček je mislil, da bo mene potegnil, pa sem jaz njegga. Odvezo sem dobil, vino sem dobil, »Domoljub« sem dobil in imam zdaj namesto enega dva lista. Vedno vpiješ: liberalci! O vemo, da smo pri tebi vsi liberalci, kdor v tvojo malho ne nosi. Poznamo te, da se za denar pri tebi vse dobi. Ker smo se pa tega naveličali, bomo pa kmalu vsi liberalci postali. Premisli malo, kakšne kozle streljaš. Povsod imaš svoje prste, zato te pa že nikdo več ne mara. Fantje so ti suknjo kupili in v zahvalo si jim pred pustom hotel še denar od ženinov pobrati. Toda dobil si jo po prstih ti in tvoja dva pomagača. Na cesti je bil radi tebe tepen od fantov znane Francke sin, ker je hotel za tebe imeti denar. V Zdenski vasi si pa postavil znanega Jurčka, ki bi naj fantom denar vzel in tebi prinesel. Pa tudi ta jo je skupil v gostilni pri Klincu. Vpil je: pustite me, saj sem samo pol klobase dobil. Eden fantov mu pa reče: čakaj, boš pa celo dobil, in ga lopne. Bog ve, kaj bi bilo, ko bi Klinc ne posređoval. Jurček je imel pa drugi dan več klobas na životu in je rekel, da bi za tebe nikdar več ne šel po kostanj v žrjavico. Tudi tvoje marinarice te več ne marajo. Pred pustom si rekel: Kaj bomo s Kopoljskimi dekleti! Toliko jih je, pa se nobena ne omoži, zato bom moral klošter za Kopoljska dekleta sezidati. Dekleta so pa to zvedela in so rekla: Dokler bo Andrejček tako bogat kot zdaj, da mu morajo fantje suknjo kupovati, ne bo nam treba še v klošter hoditi. Naj Andrejček preje sebi kupi suknjo in hlače, in pomete naj preje pred svojim pragom, ker ima dosti smeti doma. Tako je, Andrejček. Doma preje pometi, saj imaš dosti smeti. Na prižnici vpiješ: Vsi pijani so liberalci. Tvoj oče je pa slednji dan pijan od žganja, in ako ga hočeš poboljšati, pvedi mu doma v kaplaniji, v cerkvi pa go-

vori to, za kar si postavljen. Vedi pa, da pod lesniko nisi še nikdar jabolka našel in da jabolko ne pade daleč od debla. Vemo, da je abstinenca samo za požrešne ljudi, ki svojega nagnjenja ne morejo premagovati. Potrebno bi tudi bilo, da bi se malo bolj pobrigal za brata Korleta, da bi ne prevračal kozlov po Dobrepoljih cele noči, da so ga morali že podnevu zjutraj domov skrivaj peljati. Dela imaš torej doma dosti, nas pa pusti v cerkvi v miru. Zabavljaš na podgorske ženske, da je bil tvoj oče prej pameten, sedaj pa da ga zapeljujejo. Mi pa pravimo: Ko bi bilo v Dobrepoljih kaj več Moravčanov, bi ne bilo treba kloštra zidati, bi ga vsaka lahko dobila, tudi tiste device, katerim že olja primanjkuje. Opomnimo te, Andrejček, še enkrat: nas liberalce pusti pri miru, saj vidiš, ako bolj dražiš, več jih je! Po vsakem tvojem napadu rastejo kakor gobe po dežju. To si se gotovo prepričal ob volitvah v krajni šolski svet v Dobrepoljih. Od 5 zastopnikov in 5 namestnikov so vsi napredni možje, torej klerikalci niso dobili niti enega. Nič niso pomagali mili pogledi Jakličevi v šoli pri volitvi. Zavedni dobrepoljski odborniki so z dvetretjinsko večino vrgli Jakličeve kimavce v kot, kamor spadajo. Andrejček, zakaj pa nisi tega v »Domoljubu« poročal? Kaj ne, grozdje je bilo prekislilo!

d Iz Št. Lovrenca ob Temenici. Postali bomo imenitni. Iz starih grobov nam kopljejo stare oltarje. Na enega je že naš Tone stegnil svoji dolgi nogi. Ni čuda, zakaj on kot služabnik oltarja — in da je dober služabnik oltarja, to nam izpričuje njegov moderni svinjak — se sploh rad bavi z oltarji. Za novi oltar je imel že ne vem kolikokrat »ofer«. Ali »ofri« so bili, denarja so dobili, oltarja pa le še od nikoder ni. Zdaj, ko je moderni svinjak gotov, hoče Tone imeti tudi nova »bandera«. Stokrat nam bo povrnjeno že na tem svetu, kolikokrat pa na onem svetu, to nam bo Tone povedal, ko se povrne iz onega sveta. Mi niti ne vemo, ali Tone misli iti na zvezdo Mars, ali celo na — Venero. Veseli ga bodo povsod tudi na onem svetu, kamor bo že prišel. Še bolj veseli bi pa bili mi, če bi jo hotel kmalu odkuriti vsaj iz vsega sveta, kolikor sega na našo faro. Naši kimavci so namreč še vedno tako zatelebani v farovško suknjo, da če tudi za sol in tobak nimajo, za Oblakove prismo-darije pa imajo še zmiraj denarja dovolj. Človek bi tem norcem privoščil, da jih Tone še bolj izžema, ali kaj, če postanejo be-rači, padejo zopet le nam v breme. Svoji čas si je Tone izmislil, da bi bilo dobro po načinu starih paganov sezidati tudi pri nas več kapelic. Kristus še ene cerkve ni maral ker je učil, da bodi cerkev naše srce, vneto za božjo čast in ljubezen do bližnjega. On pa, ki se hvali, da je njegov namestnik, hoče imeti poleg cerkve še kapelice, da bo babjeverje še bolj razcvetelo. Obljubil je, da bo za eno kapelico sam

»žrtvoval«, za druge pa naj preskrbi naše dobro, verno ljudstvo. Njegove marinarice so res kramljale po fari ter nabirale kronce. Ko so kimavci vozarili gramoz za njegov svinjak, se je spomnil še na kapelice, na katere je med tem časom že pozabil. Oznanil je, naj v nedeljo le še vozijo materijal tudi za kapelico, češ, gre v božjo čast, se lahko štori tudi na nedeljo. Sedmi dan, pravi sv. pismo, je še sam Bog počival, vtrujen od stvarjenja sveta, naš kmet pa, ki ves teden dela kot črna živina, pa naj v nedeljo še gara v — božjo čast. Res je zid za kapelico postavil, ali zdaj mu je zmanjalo za svetnike. Zato ni nič čudno, če nekateri slepci med nami namreč že izpregledujejo in se povprašujejo, Bog ve, kam je Tone dejal ves denar? In, to sam Bog ve, mi tega ne vemo, ključarji pa tudi ne. Prej smo bili cerkveni ključarji izvoljeni kakor se spodobi, in ti so vsaj vedeli, kam se obrača za cerkev nabrani denar. Tone pa je izbral take ključarje, ki samo kimajo, o cerkvenih računih pa toliko vedo, kakor mi, če bo kdaj naš Tone zlezal v sveta nebesa. Za kimanje je Tone vsaj toliko hvaležen, da ključarjem pomaga pri barantijah. Pa morda ne bi bilo odveč, če bi se dobilo od vsake stranke par odločnih mož in bi šli v farovž poizvedet, kaj je z računi cerkvenega premoženja.

d Iz Gor. Straže. Veliko zanimanja je prinesla zadnja občinska seja v Prečini na dan. Kar pa nas posebno zanima, to je tale uganka s Pečaričevo koncesijo za žganjetoč. Takoj, ko so občinski odborniki začeli tako pridno zahajati k Pečariču, smo si mislili, aha, ta pa ima nekaj na srcu. S pomočjo nekega »komisarja« so tega klerikalca kot naslednika iz predzadnjih volilnih sleparij, znanega Zdravja, spravili protipostavno do volilne pravice. Mož še ni toliko časa v občini, da bi imel pravico voliti. Kmalu si je pozelel tudi koncesije za žganjetoč. V normalnih razmerah bi bila taka prošnja že zaradi tega brezuspešna, ker take koncesije niti tam ni lahko dobiti, kjer bi bila morda bolj potrebna kakor v Prečini, kjer že itak obstoji žganjetoč. Za klerikalca pa je dandanes še posebno težko se pečati s tako kupčijo. Saj je znano, da na čelu klerikalne stranke sam škof stoji kot general takozvane »Svete vojske« proti alkoholu, zlasti še proti žganjetoču, ki je res prava kuga za naše ljudstvo. Generala pa morajo vsi vojaki ubogati. Ampak kakor se vidi, ima naš škof kot general »Svete vojske« velik križ s svojimi pobožnimi križarji. Le poglejte tegale našega Ivana Rakošeta, ta ima kar celo tovarno za tistega sovražnika, proti kateremu je škof napovedal »Sveto vojsko«. Kako se to vjema? Škof-general se bori proti sovražniku, ki mu je ime alkohol, njegov major Ivan Rakoše pa ravno tega sovražnika kar po tovarniško izdeluje. Kakor vidimo, je ta sveta armada sama proti sebi. Zdaj pa generalu nagaja še »gefreiter« Pečarič, ki hoče tega sovražnika

tudi vgnezditi pod svojo streho in ga razmnoževati med drugimi križarji »Svete vojske«. Pa recite, da dandanes ni najtežje biti — klerikalec. Kakor se obrne, pa ga že imajo. Nasproti brezvercem bi se radi svetili kot vzor-kristjani, kot sami svetniki, nam očitajo nezvestobo do sv. očeta in njegovih pastirjev, sami pa niti v takih resnih rečeh ne ubogajo svojega škofa. Res, težko je biti dandanes klerikalec — in: pravi kristjan. No, naši svetovojskarski križarji so se iz zagate pomagali takole: Župnik Tone se ni upal Pečaričevo prošnjo za žganjetoč naravnost podpirati. Od njegove strani kot »brigade-komandanta« bi bil tak upor proti generalu prehud poper. Zato so pa generalu fige pokazali vsi drugi njegovi »štابلarji«. Glasovali so za podelitev koncesije, torej da hočejo proti škofovi volji podpirati sovražnika, ki mu je ime alkohol. Škof, njih general, jih bo lahko vesel, ko pride na birmo. Zaslužijo, da tudi njih pobirma s pastirsko palico-brezovko. Z razlitim žolčem v rejenem trebuščku je Tone vendar odobral predlog odbornika Kosa iz Daljnega vrha, da naj se ta prošnja odkloni, ker vendar ne kaže, da bi se katoliški moške iz škofove »Svete vojske« tako hudo norčevali. Pa so se! In bodo ga pili, ki so ga potrdili — zastoj se še maček ne ženi...

o Gorenjske novice o

g Iz Rov pri Kamniku. Zadnji dopis je župnika Volca precej pogrel. V nedeljo popoldne se je tako razkoračil, da je dopis celo v cerkvi prebral. Seveda je bilo par devičaricam hudo, da so »gespud v cajtengah«, priznati so pa le morale, da je vse res in da je edini vzrok vseh preprirov v fari župnik Volc. — Jože, ker si že dopis prebral v cerkvi, zakaj še tistih pisem nisi prebral, ki sta ti tako pri srcu. Mogoče te je bilo pa le sram. Samo težko, da bi imel ti kaj sramu, ker nekaterim možem si ju dal le prebrati, da so se ti potem posmehovali. V enem tednu boš šel, si rekel. Le počakaj še tega dopisa, boš še tega prebral v cerkvi; veš, da ti bomo hvaležni, je vsaj nekaj zabave, če o samemu sebi tudi kaj poveš, ker o nas si že tako preveč. Mi smo sedaj tako vsi drugi, kakor smo bili, ko si k nam prišel. Škoda, da si nas tako hitro popačil! Da, to izobraževalno društvo je precej pripomoglo k tvoji slavi, le ko bi tako oguljena ne bila ta slava. Sedaj nam obetaš, da bomo spadali pod Homec kakor nekdanj. Jože, tega se pa ne bojimo, ker fare nisi ti ustanovil in jo tudi ti ne boš odpravil. Če nas pa zapustiš, kar si zelo želimo, ti bomo pa za spomin zraven diplome, že še za tvojo Angelco preskrbeli škrnicelj cukrčka. Samo mir nam boš moral vrniti, katerega si nam ti vzeli; le pobožno moli za njega vrnitev. A škoda, da je ta mir pri tebi tako zarjavel,

da bo pri vrnitvi takoj razpadel in ga bo treba vreči med staro šaro, med katero ti že tudi davno spadaš. Z bogom si se skregal, kar smo opazili v zadnjem času pri pridigah, zato te je pa tudi bog zapustil, ž njim pa tudi farani, ker v boga še zaupamo, v tebe pa nič. — V društvo že tako vabiš še samo tiste »kar nas je«. Malo jih je, malo, zato bodeš pa že skrbel, da sovrastvo, prepiri in igre ne bodo izginile iz fare, ker to ti je tako za kratek čas. — Cukrček iz škrniclja. — Opomba uredništva: Prosimo, le nadaljujte! Nič ne stori, če ne znate pravilno pisati, to že sami popravimo.

o Notranjske novice o

n Dolenji Logatec. Našega g. župana vulgo Remca ima rado veliko ljudi v mislih. Zadnjič sem zvečer gredoč iz Blekove vasi došel eno žensko in enega moškega ter poslušal, kaj sta se pogovarjala. »Bog ve«, je rekla ženska, »kaj je bilo na Marijin praznik našemu gospodu županu. Bili so pri Dolinarjevem Francelnu in prinesli so jim kolača in želodca, pa gospod župan niso hoteli nič jesti, ampak le za glavo so se držali in vzdihovali: »Pustite me danes, mi nič ne diši. Opoldne sem par žlic juhe pojedel, a še zdaj nimam nič teka. Ne vem, zakaj sem tako vznemirjen.« Moški je nato rekel, da najbrž ve, zakaj Remc ni mogel nič jesti. Neumno se mu je pa zdelo, da njegova spremljevalka tako spoštljivo onika Remca. »Za božjo voljo«, je rekla ženska, »ali ne veste, da Remc sami tako hočejo. Ali ne veste, kako so se hudovali nad nekim občinskim odbornikom, ki jih je pri občinski seji tikal in je moral potem za odpuščanje prositi ter obljubiti, da ne stori tega nikoli več.« Moški je nato rekel, da ni nič čudnega, če se Remca tika. Oni odbornik, ki ga je tikal, je veliko starji od njega in petkrat več premore kakor Remc. Sicer sta pa tudi krave skupaj pasla. Slišal je tudi, da misli Remc v občinskem lokalu svojo gostilno napraviti in tako še tisto zapraviti, kar ima. Med takimi pogovori sta se razšla. Mi pa prav dobro vemo, zakaj ni mogel Remc tisti dan nič jesti. 25. marca se je namreč zbralo kakih 15 večjih davkoplačevalcev ter šlo v občinsko pisarno pritožiti se zoper občinski sklep, ki so ga na županov predlog storili klerikalni kimovci, da se denar za prodana občinska drevesa ne sme porabiti v cerkvene namene, ampak za poplačilo občinskega dolga. Župan se je pa razkoračil in rekel, da je pritožba prepozna in da on ni sluga vsakega. Tedaj se je pa vsula ploha nanj in pomislite, če 15 mož le vsak po eno zine, je že veliko; zato se jih je pa župan in občinski tajnik nabral polna ušesa in tako tudi poln želodec, da ni čudno, da tisti dan ni mogel nič jesti. In ko je bil sit tako gorkih, je moral pa še pritožbo dati na zapisnik in — molčati. Na ta način

se bo še večkrat do sitega najedel in mi ga bomo tako vselej napitali, kadar nam ne bo po volji.

n Iz Postojne. V nedeljo, dne 6. t. m. so priredila postojnska narodna društva veselico v prid družbi sv. Cirila in Metoda. Veselica je uspela prav dobro. Obsežni spored se je izvedel v popolno zadovoljnost mnogobrojnega občinstva. Izvajanja Postojnskega orkestra, tamburašev in mešanega zbora so žela obilen in zaslužen aplavz. Pokazala so, kaj zamore vzajemnost in narodna požrtvovalnost. Burko »Moč uniforme« so naši diletantje igrali prav umetniško in želi vsestransko pohvalo. Pa tudi v gmotnem oziru je bil uspeh popolen, kajti naše zavedno občinstvo je darovalo na altar naše dične družbe dva kamna 400 kron. Za ta prav dobri uspeh se imamo zahvaliti našim narodnim društvom, posameznim sodelovalcem še posebej, nič manj pa tudi našim vrlim damam nabiralkam dobitkov za srečolov in darovateljem samim, kakor tudi našemu domačemu občinstvu in okoličanom, ki so v tako mnogobrojnem številu pohiteli k žrtveniku narodne obrambe. Iskrena hvale vsem. — Moška podružnica.

n Velik požar. V Stranjah pri Postojni je izbruhnil ogenj v s slamo kriti hiši posestnika Antona Osane, ki je uničil posestvo Osanovo in še 6 drugih sosednih posestev. Škoda znaša čez 30.000 kron, zavarovalnina pa komaj 19.000 kron. Kako je nastal ogenj, še ni znano.

n Oddaja lova. Lov krajevne občine Žiri se bo oddal v najem potom javne dražbe počenši s 1. julijem t. l. za dobo 5 let. Glavna dražba tega lova bo 22. aprila t. l. ob 3. popoldne v uradnih prostorih c. kr. okrajnega glavarstva v Logatcu, kjer se tudi lahko ogledajo dražbeni in najemni pogoji.

o Zagorske novice o

zg Iz »mežnarije« in »nove kaplanije«. Kakor veste gospod urednik, imamo mi mežnarji za časa velikonočnih praznikov vedno dovolj posla. Različne ceremonije, katere moramo po cerkvenem obredu opravljati, nam vzamejo veliko časa in vsled tega nisem mogel nič zanimivega poročati. — V naši stranki se grozno jezimo na vaš »Slovenski Dom«, posebno naš gospod, ta mal kaplan, so kaj zelo purčasti na njega. In zakaj to? No, zato, ker imajo tako slabo vest, pa se vsled tega boje, da bi ti preklicani liberalci vam ne poročali, kaj se vse godi pri nas. — Po praznikih je bil naš gospod organist tako slabe volje in nekam tako potr, da si mi je v resnici smilil ubogi revež. Izpraševal sem ga, kaj mu je, ali mu je morda zopet spodletelo inseriranje v »Slovincu« ali kaj? Ali mu je morda zopet kdo zaklical: »Pot, voda teče!« in še različne stvari sem ga povpraševal. Po dolgi pavzi mi prizna, da se

mu je mala nezgoda pripetila. Veš Lipe, v praznikih smo sedeli pri bogato obloženi mizi, jaz, vsi trije gospodje, župnikova sestra in njegove nečakinje. Tedaj prineso malega Juda h krstu, in kakor veš, da so ženske vedno zelo radovedne, je župnikova sestra začela izpraševati babico, kaj je novorojenček, ali punca ali fant. Ko ji je babica odgovorila, kaj da je prinesla, prične pripovedovati, kako je bilo pred večimi leti gori v Krašnji. Neki jako premožen posestnik je že dobil šest hčerk. Ker pa ni dobil nobenega sina, se je grozno jezil in pričel preklinjati in popivati. Čez dolgo let ga pa vendar Bog obdari s sinom, a glej, sin je bil avšast, slaboten in kruljev. Sin je ostal živ, a vseh šest hčera je Bog k sebi poklical in tako ni kmet imel nič naraščaja razven slaboumneža. Nato pa ustanejo gospod »ta mal« kaplan in pravijo: »To je bila kazen božja, ker je preklinjal in bil nezadovoljen s tem, kar mu je Bog poslal...« Seveda so vsi pritrjevali, da je bila to kazen božja. Meni pa to nikakor ni šlo v glavo, zato sem pa oporekal. Poglejte, saj je pri našem zvestem pristašu baš tako, no, saj veš Lipe, katerega menim. Pri mizi sem ga seveda imenoval z imenom. Tebi, ki si brihtna glava, ti pa ni treba vse kar naravnost reči. In kaj misliš, da je na to rekel gospod kaplan? Razsrdil se je tako, da je postal ves rdeč kakor puran, kadar mu pokažeš rdečo ruto. »To pa ni res, taka krščanska hiša, kakor je ta, ne godrnja in proklinja. Njega le Bog skuša, če bode vse voljno prestal.« In tako se je še nadalje jezil. Gospod župnik in veliki kaplan sta bila pa kar tiho, in ne vem, ali sta meni pritrjevala ali se natihem jezila na moje nepremišljeno bleketanje v pričo tujih ljudi. »Saj pravim, ti moj preljubi organistek, ti že nisi za politiko, to sem si že davno mislil. Vidiš, nobena stvar ti ne gre izpod rok; oženiti se tudi ne upaš, o, pardon, oženil bi se že še, ali puncu si ne upaš srca odkriti. In tako je tudi s politiko! Ali ne veš, da je vsakega klerikalca sveta dolžnost, čez liberalca zabavljati, in če se mu le kaka mala nezgoda zgodi, moramo v svet zatrobiti, da je to prst božji in da ga Bog že na tem svetu kaznuje, kaj še le na onem. Če se pa kakšna nesreča pripeti pri naših pristaših, takrat je pa naša sveta dolžnost, da ga pomilujemo in javno podarjamo, da ga Bog skuša, ker ga ljubi, in da ga še bolj stanovitnega napravi, mu pošilja v hišo nezgode in za vse to bo v nebesih užival rajsko veselje... — Res ni lepo, da te moram, moj orglarček, jaz kot mežnar poučevati, kako se moraš vesti pri mizi, kadar ješ z gospodi. — Gospod urednik, ostanite mi zdravi! — **Lipe Zabuku**, nazadnjaški mežnar cele fare itd.

zg **Iz Zagorja ob Savi**. Naše vrlo »Glasbeno društvo« v Zagorju priredi v nedeljo, t. j. 20. aprila družabni večer v dvorani Sokolskega doma. Bogat spored izvaja pevski zbor in sekstet na lok. Med

tem se pa tudi vprizori Rado Murnika šaljiva igra »Bucek v strahu«, kar bo mnogo smeha povzročilo. — Ker je ves čisti dobiček namenjen stavbnemu skladu zagorskega Sokolskega doma upamo, da se boste odzvali našemu vabilu. Ravno tako vabimo sosedne pristaše iz Lok, Kisovca, Izlak, Aržiš, Kotredeža. Dobrodošli so nam tudi tujci, če nas posetijo. Žal jim ne bo, preskrbljeno bo za vse, za to nam jamči ime »Glasbeno društvo«. Začetek je ob pol 8. zvečer in vstopnina je samo 50 v. Po sebi je umevno, da velikodušnosti niso stavljenе meje. Torej pridite, človek se mora tudi včasih po treznem delu razvedriti!

zg **Iz Kisovca**. Veseli nas, da je zadnji dopis bil skoro od vseh prebivalcev z veseljem sprejet. Če smo prav poučeni, se je že vse potrebno ukrenilo, da se bo tem razmeram v okom prišlo. Imamo še dovolj gradiva za poročati javnosti in to bomo polagoma tudi storili.

OSTALI SLOVENSKI KRAJI

o **Deželnozborske volitve na Goriškem**. Kakor se čuje in piše, se bodo vršile deželnozborske volitve na Goriškem po naslednjem redu: Splošna kurija voli dne 13. julija, morebitne ožje volitve dne 20. julija; kmečke občine volijo dne 24. julija, trgi in mesta dne 1. avgusta in veleposestvo dne 10. avgusta t. l.

o **V Gabrovcu pri Proseku** bodo imeli vrli domači fantje prvo majevo nedeljo, t. j. 4. maja t. l. običajni javni ples, vključno s spletkam in oviram, katere so jim stavili klerikalci, misleč da bodo preprečili plese v zgoniški občini sploh in v Gabrovcu, ki spada tudi pod zgoniško občino, pa da bodo letos ples preložili na kako drugo nedeljo, na ljubo nekemu fajmoštru, ki nima tam prav ničesar iskati. Govori se, mi seveda ne prevzamemo za ta glas nobene odgovornosti, da je pisal neki bližnji fajmošter županu zgoniškem, naj ne da fantom dovoljenja za ples prvo majevo nedeljo in to iz raznih vzrokov. A napredni gabrovški starešine so se temu odločno in možato uprli ter tudi dosegli, kar so zahtevali. Ubogi župnik ne ve še nič, kako se je baje blamiral s svojim pismom, a bo že zvedel. Kako pride on do tega, da piše taka pisma, to je res uganka in domišljavost. — Sviralo bo pri plesu dobroznano godbeno društvo »Lira« iz Križa ob morju. — Iz opisanega slučaja vsakdo, ki ima količkaj razuma v glavi, lahko razvidi, zakaj se razni duhovniki — ne vsi — tako pehajo o priliki občinskih volitev. Oni bi namreč radi komandirali povsod: v cerkvi, v občinskem uradu in celo na plesu. Ali ne boš Jaka! Res je škoda za nje, da so taki časi minuli in da jih ne bode nikdar, nikdar več; kajti ljudstvo se ne da več voditi za nos; tudi če klerikalci mislijo, da ga imajo že v pesti,

pa se jim izmuzne, ker ve, da zabave prinesejo mnogim dobiček.

o **V mestu Reki** je neki Viktor Mohorič, 28 let star, imejitelj manufakturne trgovine, v nedeljo ponoči streljal štirikrat na nekega Kranjca, ki je imel tudi enako trgovino. Ker je Mohorič videl, da ga zasledujejo, je obrnil revolver proti sebi in se ž njim usmrtil. Kranjca so prenesli v bolnišnico, kjer se je konstatiralo, da rane niso težke. Mohorič je streljal na Kranjca, ker mu je šlo v trgovini, kupljeni od Kranjca slabo, tako da je moral po štirih mesecih napovedati konkurz. Mohorič si je vtepel v glavo, da je Kranjc tega kriv ter mu je zaradi tega že večkrat grozil.

o **Iz Trsta**. Kakor so tatovi pred kratkim pokradli za več stotisoč kron dragocenosti v Trstu, v ulici Acquedotto, da je razpisala policija v Trstu visoko nagrado onemu, ki bi mogel tatove izslediti, tako se sedaj poroča iz Benetk, da so dne 6. t. m. med 4. in 5. zjutraj pokradli neznani tatovi nekemu juvelirju blizu trga Sv. Marka dragocenosti vredne 150.000 lir. Tatovi so bili tako zvitni, da so celo šipe oprali, da se ne bi poznali na njih sledovi rok. Tvrduka ni bila zavarovana.

o **Iz Opčin pri Trstu**. V nedeljo, 13. t. m. priredi učiteljsvo openske šole roditeljski sestanek. Predavalo se bode o temi: »Podlaga uspešnemu naprednemu pouku je materin — jezik«. Pač srečno izbrana snov za sedaj obstoječe razmere širom naše slovenske domovine.

LISTEK.

Slike iz Amerike.

(Po raznih virih.)

I.

Cowboy z divjega zahoda.

Cowboy pride od besedi cow = krava, in boy = dečko, pomeni torej kravjega pastirja po ameriških prerijah. Pravih cowbojev, o kakoršnih pišejo povesti ali jih vidimo po slikah ter cirkusih, je že prav malo in hitro izumirajo. Poznam mirne občane, ki so bili nekoč cowboyi in katere sem včasih videl, kako so treščili na konju, z revolverjem v roki, v saloon (iztoč za vino in žganje), gostilničarju streljali polne steklenice s polic in bara, vrtali podobe s kroglijami ter s streljanjem silili tenderfoote (ljudi iz mesta), da so morali plesati. I ti bivši cowboyi, ki so danes mirni občani — enega poznam, ki ima danes sam saloon — i ti, ki so še vedno v sedlu, so še zadnji preostanki ginevajočega naroda, ki izgine tako, kot so izginili ostali tipi divje Amerike: zasledovalci zveri, traperji in pathfinderji, indijanski ogleduhi, expressniki, vozniki (freighters) in tako dalje.

Ginevanje cowbojev je povzročil farmar, ki rabi vedno več zemljišča za obdelovanje, sili vedno dalje proti zahodu ter omejuje velike, za pašo potrebne prostore. Prostor za velike črede goveje živine je vedno manjši, zato se živinoreje nič več tako zelo ne goji in v velikem slogu niti gojiti ne more, zato tudi živina ne potrebuje več stalnega nadzorstva, posebno od tedaj, odkar morajo po predpisih društvenega zakona vsa posestva zagraditi. Živinorejci so imeli poprej svojo živino na državnih posestvih, ne da bi bili za užitek kaj plačevali, da so že začeli smatrati kar za svojo last zemljo, koder se je pasla njih živina, tako da je vlada to njih umišljeno pravico le z energičnim nastopom omejila.

Od daleč se nam zdi cowbojevo življenje veselo in zanimivo, kar tudi je do neke meje, toda obenem pa tudi izredno naporno. Cowboy pogosto ne pride cele mesece v človeško družbo, včasih po cele dni in tedne človeka sploh ne vidi. Posebno pri slabem vremenu, ko se živali plašijo, mora biti ves čas na straži; mora braniti čredo pred napadi živalskih in človeških roparjev, in nosi vso odgovornost za njo.

Dostikrat po cele dneve ne vidi campa (tabora) in se hrani samo z bisketi (suhorjem) in mrzlim kuhanim fižolom. S tem se založi, ko zapušča tabor, ne vedoč, kdaj se zopet vrne. Pogosto trpi lakoto in žejo. Seveda je v mirnih časih prijetno, če se snide pod večer nekaj pastirjev pri ognju, kjer se veselo pomenkujejo, kade tobak in pijejo črno kavo, ki je skoraj sladkosnedica v campu. Ob taki priliki se bude spomni na dobre čase, prežite pri zadnjem obisku mesteca, ter delajo veseli načrti za prihodnji obisk.

Manj enolično je cowbojevo življenje tedaj, ko se izbirajo za prodajo namenjene živali in kadar se zaznamuje nov prirastek z rdeče razbeljenim pečatom. Živali se lovijo z larietom, vrvjo z zanjko na konci, katero zna cowboy ročno vreči živali na glavo ali na nogo. Pri tem lovu mu največ pomaga njegov izurjeni konjiček, sicer neznan, pa nenavadno skromen indijanski poni, ki je cowboju neobhodno potreben, a sam ne potrebuje nikakšne oskrbe, temveč se kar sam opravi. Tudi je že mnogokrat rešil svojemu gospodarju življenje, kadar je podivjano govedo besno napadlo gospodarja, splašeno že vsled same prikazni človeka v sedlu. Lov govedine je pogosto zelo nevaren opravek. Kakor hitro je namreč žival v zanjki, vrže cowboy hitro konec larieta, držeč ga do slej v roki, okrog kaveljna na sedlu. Tu se često pripeti, da žival ne beži od jezdeca proč, s čemur bi si zadržnila zanjko okrog, temveč da se obrne proti konju. V tem slučaju je konj izgubljen, a pogosto prede huda tudi cowboju, če ni blizu pomoči.

Ko sem bil nekoč na Zahodu na počitnicah, pokličejo me kot zdravnika k ranjenemu cowboju. Ravno sem se odpravljaj spjat, ko pridrvita dva jezdeca pred hišo, kjer sem stanoval, ter me poprosita, naj bi takoj šel z njima k ranjencu. Imela sta seboj zame pripravljenega konja, katerega sem zajahal in se takoj podal na pot. Sploh so bili to ljudje, ki smo bili dobro znani. Rekli so mi »doč« (skrajšano doktor), ponosni na to, da me morejo bolj prijateljsko nagovarjati. Ti trdi ljudje imajo zelo radi človeka, ki ravna z njimi prijateljski. Če si pridobite naklonjenost podobnih ljudi, ste lahko prepričani, da naredite za vas vse, kar je le mogoče. »Camp« je bil nekaj ur daleč, tako da je trajalo precej časa, predno je imel ranjenec težke poškodbe obvezane; bik ga je namreč z rogmi celega raztrgal. Ostal sem v taboru nekaj dni, dokler se ni pokazalo, da se rane zdravijo, kar je šlo zelo počasi.

Velika nevarnost preti cowboju, če se mu splaši cela čreda. Živali podero in pomandrajajo vse, kar jim pride no pot; je to živ plaz, katerega ne zaustavi ničesar drugega, kot utrujenost.

Cowboy ni ravno prikupna prikazen, ki bi vzbujala naše zaupanje, toda slikovito pa izgleda, posebno za romantično razpoložene duše, ki ga poznajo iz knjig ali cirkusa. Da žive tudi v Ameriki romantično razpoloženi ljudje, priča prošnja, ki jo je prejel nekoč guverner v neki Zahodni državi. Neko dekle iz New Yorka je pred nedavnim pisala guvernerju, naj ji preskrbi ženina cowboja, težkega 150 liber, velikega 5 čevljev in 8 palcev, svetlih las, modrih oči itd.; denarja ni zahtevala, tega je pisala, ima sama dovolj. Ne vem, kako ji je rešil guverner prošnjo in če ji je poslal ženina, kakoršnega si je želela.

Pravi tip cowboja je suh, koščen dečko, temne kože, »weatherbeaten«, od vetra opihane, kot pravijo Amerikanci, z izbočenimi kostmi, spominjajočega na Indijanca. Pogleda je neuljudnega, ima dolge, črne iase in ravnotako velike, črne brke z nizdol pobešenimi konci. Na glavi ima svetel, peščen klobuk s širokimi krajci, namesto traku okrašen s kožnatim pasom ali jermenčki.

Krajci se pri hitri jezi vpognejo nazaj, in obraz je na razpolago dežju, viharju, solncu in mrazu. Okrog vratu ima robec, navadno rdeč, spredaj zavezan na voz, zadaj na ogel zložen. Posebno slikovitega dela volnena srajca, rdeča, modra ali črna, in jerhaste hlače s cofki po obeh zunanjih šivih, od ledij do tla. Ali pa ima hlačnice iz ovčje kože, z volno po vrhu, ali samo suk-nenc hlače, v celi dolžini spredaj in ob straneh obložene z govejo kožo, da ne trpe noge pri jezi po travi, grmičevju in drevju. Ponos vsakega cowboja so pa koničaste škornje z visokimi golenicami, iz katerih gledajo zgoraj tako velika ušesa, da jih pri obujanju lahko zagrabi s celo roko.

Škornji imajo visoke pete in neobhodno potrebne ostroge, zvezdice, narejene iz srebrnega dolarja, ki je nekako takšne velikosti, kot naša petkrona. Z ostrogami cowboy popolnoma obvlada svojega konjička, tako da ne potrebuje niti korobača, čeprav ga ima za okras pri sebi. Žilave roke tiče v usnjatih rokavicah z zaplestniki (manšetami). Za pasom tičita dva revolverja ali dve pištoli, njegovo orožje. Pes ga spremlja povsod; je to ovčarski pes, neobhodno potreben za zganjanje živine.

Lahko si mislimo, da živi cowboy življenje, ki ne naredi iz njega ravno salonskega mehkužneža. Zato se vse trese pred njimi, če pridejo v mesto. Od prešerne živahnosti ne vedo, kaj bi počeli. Po daljšem življenju na pustinji oddaljeni od vsega ostalega sveta, izpostavljeni vsem vremenskim nezgodam in neprijetnostim so prišli uživati prijetne urice. In gorje tistemu, ki pokaže, da se jih boji; ne da bi komu kaj žalega napravili, toda pri njih šalah prestane žrtev smrten strah. Posebno radi se šalijo s Kitajci, Indijanci in črnici; sploh pa Kitajce in črnice sovražijo. Cowboy, z revolverjem v obeh rokah, strelja preplašeni žrtvi pod noge, Ta hitro dviga nogo, pod katero mu je ustrelil, čeprav bi bilo še prepozno dvigati nogo po strelu, če bi cowboy v resnici hotel zadeti v nogo. Cowboy je izvrsten strelec in si more podobno šalo z orožja dovoliti, ne da bi se komu kaj žalega prepetilo.

V salonu, v katerega so se zaleteli, izgleda grozno. Seve, da salonar od tega nima škode, ker cowboy vse dobro poplača in se ne gane z mesta, dokler ne zapravi vsega, kar ima v žepu. Njegova navzočnost pa privabi še druge goste, vzdigne se velika pijača, tako, da se gostilničarju takšen pohod prav dobro izplača. Cowboy ne prenese ravno veliko; ker je po dolgem postu zelo pohlepen po alkoholu, pije zelo hitro in je kmalu moker kot čep.

Pri obisku mesta izkazuje cowboy svojo jezdeško umetnost, ki bi mu jo zavidal marsikak umetni jezdec; dvomim, da bi ga kozak prekašal v tem. Raznih vratolomnih iger se navadi nehote pri lovu živine, kjer se prigode često razburljivi prizori. Kar se na preriji nauči iz sile, to izkazuje potem, ko pride v mestece na obiske, in meščani imajo cirkuško predstavo zastonj. Med to »izkazovanje« spada »broncho busting« ali krotitev divjih konj, tekmovalno jahanje brez sedla in stremen, pobiranje raznih predmetov s tal v najhujšem diru, obešanje ob strani konja na indijanski način, kjer se drži jezdec samo za grivo itd., kratkomalo stvari, kakoršne vidi človek sicer samo v cirkusu. To vse se vrši med hudim streljanjem in groznim krikom. Čim cowboy požene denar, kar nikoli dolgo ne traja, izgine tako hitro, kakor hitro se je pokazal, in v mestecu nastane zopet navaden mir, ki vlada po teh ameriških mestecih.

Cowboyi so se proslavili v ameriško-španski vojni, kjer so tvorili polk roughriders (hudi jezdec). Roosevelt, tedaj podtajnik v pomorskem ministrstvu, je pozval severoameriške cowboye pod orožje kot prostovoljce. Ti so se res zbrali z vseh koncev in krajev, ter bili izkrcani na Kubi, toda brez konj; tam so se polastili vojaško važnega hriba San Juana. To je pripomoglo Rooseveltu do slave, postal je zato predsednik Združenih držav, čeprav, kot pravijo, sam na San Jovanu sploh ni bil. Tedaj je vladalo povsod navdušenje za vojno, kdor se je udeležil pohoda, je veljal za junaka, in Roosevelt je znal priliko ter okolščine porabiti, tako, da je postal iz paradnega polkovnika predsednik največje republike na svetu. Roosevelt je bil namreč v svoji mladosti jetičen, živel zato na posestvu svojih staršev, zato je bil med cowboyi dobro znan.

Na divjem zahodu niso samo moški, temveč tudi ženski cowboyi. Seve te jahalke niso tako »za res«; po navadi so to hčere živinorejcev, ki odjezdijo včasih z očetom ali brati k čredam. Sploh se pa na zahodu razume vsako dekle na jahanje, bodisi s sedlom ali brez sedla.

Razno

* **Najboljši pripomoček proti hrošču** obstoji v tem, da varujemo krta. Ta je sicer na vrtih včasih prav neprijeten, ker razriva zemljo — vendar se priporoča, da se ga tudi tukaj ne preganja, vzlasti ne pred letom, ki je bogato na hroščih. Kmetje varujte si torej tega prijatelja in ne pripisujte mu raznih izmišljenih hudobij. Kajti škodo, ki jo vi pripisujete krta, dela vam drug sovražnik in sicer krtica.

* **Bodite z natakariji vljudni.** Ena najbolj znanih pariških restavracij »Maison dorée«, v kateri so se zbirali umetniki, literatje, igralci in druga umetniška družba, je prenehala biti. Da se je restavracija zamenarila, je bil veliko vzrok pisatelj Aubryet, ki je neprestano šikaniral in zmerjal natakarije ter sirovo postopal z njimi. Nekega dne je pa naletel na nepravega. Ko je nekemu natakariju, ki mu je že dlje časa z veliko nevoljo stregel, zopet zabrusil grdo psovko v obraz, je natakarij zaklical: »Vem, da izgubim službo, toda predolgo sem prenašal, zdaj boste pa videli, iz kakšnega lesa sem.« S temi besedami je skočil v Aubryeta, ga zgrabil za vrat in ga davil. Gostilničar je naglo pritekel ter zapodil natakarija. Ta se je pri vratih še enkrat obrnil in zasmehljivo zaklical: »Zdaj vam lahko povem, gospod Aubryet, že tri tedne sem vsak dan pljunil v juho, ki sem vam jo prinesel na mizo!«

* **Kako se žepne ure pradaajo.** O tem pripovedujejo ameriški listi: V več listih v

Filadelfiji se je čital oglas: »Včeraj popoldne se je našla zlata žepna ura. Proti povračilu inseratnih stroškov se dobi v pisarni Mr. Smitha.« Na ta oglas se zgleda drugo jutro v pisarni človekoljubnega najditelja neki dvomljiv človek. »Prišel sem zaradi najdene ure.« Mr. Smith se ne brigal za potuhneni pogled, ampak izvleče iz predalnika »pristno zlato« uro. »Ali je ta?« vpraša. »Da, to je moja ura, gospod. Koliko sem dolžan?« »40 kron.« »Toliko —« »Gotovo, oglasil sem uro v vseh časopisih.« Po kratkem pomisleku plača »izgubitelj« zahtevani znesek in jo hitro odkuri. »Pošteni« najditelj se pa smehlja in pripravi drugo »pristno zlato« uro ter čaka na druge »poštene« izgubitelje.

* **Kaznovana zakonska nezvestoba.** Gospa soproga se je odpravila na počitnice za par dni in je še soprogu pred odhodom vlaka naročila: »Glej, da dobiš hitro perico, da odnese umazano perilo, ki je tamle v zavoju.« Gospod je obljubil, da pojde sam ponjo in z mirnim srcem se je gospa odpeljala na kolodvor. Gospod soproga je pa šel na izprehod v Gosposko ulico — godilo se je to v Gradcu — in se veselil svojega vdovstva. V gneči na promenadi ga pa mlada, srčkana gospodična zadene s solnčnikom v oko. Ljubeznivo se je oprostila pri njem in ga prosila, naj ji ne šteje v zlo njene nerodnosti. Gospod je prav rad oprostil, ker ga je mlada, živahna in lepa punica bolj zadela v srce kakor poprej njen solnčnik v oko. Prosil jo je tudi, da jo sme malo spremljati. Gospica mu je dovolila in skoro sta bila toliko znana, da je šla z njim v gostilno večerjat. Večerja je bila dobra, pijača še boljša in ni čuda, da sta sklenila tesno prijateljstvo, vsled katerega je bila punica pripravljena, da spremi gospoda na njegov dom. Šla sta, toda kdo opiše grozo nezvestega soproga, ko doma odpre vrata in mu nasproti pride soproga! Ta je nekaj pozabila ter se med tem časom vrnila domov, hoteč se drugo jutro odpeljati. Onemela sta obstala oba grešnika, toda gospodu šine naglo v glavo rešilna misel. »Torej si že nazaj, ljuba ženka? Vidiš, kako sem priden; iskat sem šel perico ter jo kar s seboj pripeljal.« Gospodična je čudno gledala, ker ni razumela položaja, toda gospod vzame hitro zavoj s perilom in ga posadi gospodični na njen čedni klobuček. »Tu je perilo, zaznamek najdete notri, zdaj lahko greste,« je rekel in jo obrnil proti vratom. Punica je res šla in par hiš naprej jezna vrgla zavoj v neko vežo. — Gospa se je sicer malo čudila in zabavljala, da so perice dandanes že tako elegantne, sicer je pa verjela. Ko pa perila le ni bilo od nikoder, se je začela jeziti ter zabavljati, pri čemer ji je soproga kaj hrabro pomagal. Toda vse skupaj ni nič pomagalo, perila ni bilo nazaj. Nekega dne pa pride gospa vesela domov ter pove soprogu, da je na ulici spoznala perico ter je

s pomočjo stražnika poizvedela njeno ime in stanovanje. Naznanila je že vso stvar stražniku in tatinska perica pride pred sodišče. Presenečeno in v strahu je gledal soprog ženo ter klel njeno gorečnost. Nič mu ni pomagalo, pred sodiščem je gospa izvedela njegov greh in punica je bila obsojena, češ da bi morala tudi v tem slučaju paziti na perilo, ki se ji je izročilo. Punica se je pritožila, toda pred razpravo so se poravnali. Kako sta se nezvesti soprog in njegova soproga pobotala, o tem molči zgodovina, ker se je to zgodilo med štirimi stenami.

* **Pogoj za dobro spanje** je razen zračne spalnice in zgodnje, lahke večerje tudi naslednje: pij mnogo vode in dihaj veliko čistega zraka. Oken v spalnici ni treba popolnoma zastirati, temveč je bolje, da se navadiš svetlobe. Tudi nočnega zraka se ne smeš bati. Zrak, ki je v zaprtih in zatemnelih sobah, je mnogo škodljivejši, nego zunanji zrak.

r **Izseljevanje.** Kranjska dežela je glede izseljevanja med vsemi deželami v Avstriji na prvem mestu. Za njo pridejo pred vsem Galicija, Dalmacija in Bukovina. Za desetletje 1900 do 1910 kaže bilanca preseljevanja za Kranjsko — 33.965 ljudi, za spodnještajerska glavarstva 31.378, za okraje Velikovec, Celovec in Šmohor na Koroškem 4788, za slovenska glavarstva na Goriškem 8933 in za koperščino 4105. Celotno je torej izgubila slovenska zemlja vsled izseljevanja, odštevši nemške odstotke na Kočevskem, v štajerskih in koroških okrajih ter Italijane v Koperskem in pri Gorici, nekako 75.500 Slovencev. Kam so šli ti ljudje? Precej jih je vzelo inozemstvo — Amerika, dosti se jih je pa tudi zateklo v domača nemška in italijanska mesta. To so tisti tisoči, ki bi pri ljudskih štetjih na Slovenskem lahko pokazali prirastek, pa domala izginejo, nasprotno pa zelo izdatno podpro števila drugih narodnosti. In Nemci pa prodirajo proti jugu. — Žalostno.

Za zabavo.

Nespravljiv. M o ž: Stara, umakniva se rajše, tamle prihaja moj smrtni sovražnik. — Ž e n a: Ali mu še vedno ne moreš odpustiti, da me je pred 20 leti pustil sedeti? — M o ž: Ne, nikoli mu ne odpustim, da te takrat ni vzel za ženo.

* * *

Hitro potolažen: O b t o ž e n e c: »Gospod sodnik, dajte vendar razpravo preložiti, jaz ne morem dolgo časa stati.« — S o d n i k: »Nič se ne bojte, saj boste kmalu s e d e l i.«

* * *

Se še ni slišalo. Gospod v prodajalni: »Rad bi imel lonček ali vrček z napisom: Moji ljubi tašči!« — Prodajalka: Žal, da vam ne morem postreči, kaj takega se še nikoli ni zahtevalo.

* * *

Na Ruskem je bil nekoč grof Dimitrij Tolstoj minister prosvete. Ta Tolstoj je bil zagrizen reakcionarec in zlasti velik sovražnik časopisov. Nekega dne se je od njega poslavljaj visok uradnik, ki se je odpravljaj na ženitovanjsko potovanje.

— Želim vam srečno potovanje, je rekel minister. Kam mislite potovati?

— Na Nemško, ekscelenca, na Reno v bližnja mesta.

— Slišite, je vzkliknil minister ves razvnet, če pridete v Mogünc — lepo vas prosim — poiščite spomenik Gutenberga, in pljunite v mojem imenu trikrat v obraz temu hudiču, ki je izumil tisk!

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Aškerčevo poslednje delo:

Atila v Emoni.

Cena broširane knjige 1.40 K,
vezane 2.40 K; po pošti 20 v. več.

Naroča se v
Narodni knjigarni v Ljubljani.

Sladni čaj - znamka Sladin!

Kri! 50 % prihranka in okusen zajsto trk, južino! dosežejo oni, ki namesto kave, čaja, kakao, sladne kave, pijejo sladni čaj. Ako se pa uporablja pri dojenčkih namesto moke za otroke, so otroške bolezni manj nevarne. — je za polovico cenejši. Dr. pl. Trnkóczyjev sladni čaj ima **Moč!** ime Sladin in je vedno bolj priljubljen. Povsod 1/4 kg zavoj 60 vin. Tudi pri trgovcih. Po pošti pošlje najmanj 5 zavojev lekarnar Trnkóczy v Ljubljani. Ta lekarnar je svojih osem otrok zredil s sladnim čajem. Glavne zaloge na Dunaju: le-
Zdravje! karne Trnkóczy: Schönbrunnerstrasse šte. 109, Josefstädterstrasse šte. 25, Radetzkyplatz šte. 4. V Gradcu: Sackstrasse šte. 4.

Priporočljiv za one, ki se čutijo bolne, slabe. Za resničnost tega naznanila jamči 5 tukaj navedenih tvrdk Trnkóczyjevih, istotako ugodne sodbe zaupanja vrednih oseb. 3

Lastna tovarna
ur v Švici
1887
Zahtevajte „JUBILEJNICENIK“ zastonj
1912
Fr. Čuden, Ljubljana.

Razširjajte „Slovenski Dom“.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v Vremah
(v likvidaciji)

naznanja svojim članom, da bo

v nedeljo, dne 20. aprila 1913 ob
4. pop. v uradni sobi („na pošti“)

občni zbor

z dnevnim redom:

1. Poročilo likvidacijskega odbora.
2. Čitanje revizorjevega poročila in predložitev računskega zaključka za l. 1912.
3. Slučajnosti.

Ker je važno, pridite vsi člani!

Za odbor:

Leopold Dekleva.

28

Sodarska zadruga v Železnikih
registrovana zadruga z omejeno zavezo

vabi

na

3. redni občni zbor

ki se vrši

dne 27. aprila 1913 ob 3. uri popoldne v gostilni gospoda G. Thalerja.

DNEVNI RED:

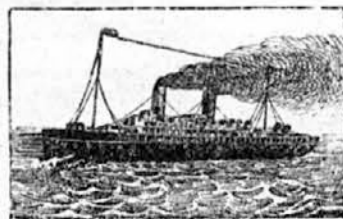
1. Poročilo načelstva. 29
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje letnega računa za l. 1912.
4. Volitev nadzorstva.
5. Čitanje revizijskega poročila in ukrepi vsled istega.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Zrčne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	80	2	—
1 „ „ „ II. „ . . .	1	60	1	80
1 „ „ „ III. „ . . .	1	50	1	70
1 „ telečjega mesa . . .	1	80	2	—
1 „ prašičjega mesa (svežega) . . .	2	—	2	20
1 „ „ „ (prekajenega) . . .	2	20	2	40
1 „ koštrunovega mesa . . .	1	40	1	50
1 „ Prašiči na klavnici . . .	1	08	1	34
1 „ kozličjega mesa . . .	0	—	0	—
1 kg masla . . .	2	60	2	80
1 „ masla surovega . . .	2	40	2	80
1 „ masti prašičje . . .	2	10	2	16
1 „ slanine (špeha) sveže . . .	1	76	2	—
1 „ slanine prekajene . . .	2	—	2	20
1 „ sala . . .	1	92	2	00
1 „ surov. margarinkega masla . . .	—	—	0	—
1 „ kuhan. margarinkega masla . . .	2	—	2	20
1 jajce . . .	—	05	—	7
1 l mleka . . .	—	20	—	22
1 „ „ posnetega . . .	—	08	—	10
1 „ smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 „ „ kisle . . .	—	90	1	00
1 kg medu . . .	1	40	1	60
1 „ čajnega surovega masla . . .	3	20	3	80
1 piščanec . . .	1	00	1	20
1 golob . . .	—	40	—	55
1 raca . . .	2	—	2	30
1 gos . . .	5	50	6	—
1 kapun . . .	0	—	0	—
1 puran . . .	0	—	—	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	35	40	—	—
100 „ „ „ „ 1 . . .	35	00	—	—
100 „ „ „ „ 2 . . .	34	20	—	—
100 „ „ „ „ 3 . . .	33	50	—	—
100 „ „ „ „ 4 . . .	32	50	—	—
100 „ „ „ „ 5 . . .	31	60	—	—
100 „ „ „ „ 6 . . .	80	80	—	—
100 „ „ „ „ 7 . . .	28	30	—	—
100 „ „ „ „ 8 . . .	17	50	—	—
100 „ koruzne moke . . .	26	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . I. . . .	48	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . II. . . .	46	—	—	—
100 „ ržene moke . . .	—	—	—	—
1 l žizola . . .	—	32	—	34
1 „ graha . . .	—	36	—	40
1 „ leče . . .	—	40	—	48
1 „ kaše . . .	—	28	—	30
1 „ ričeta . . .	—	26	—	28
100 kg pšenice . . .	23	—	24	00
100 „ rži . . .	21	00	22	00
100 „ ječmena . . .	20	—	21	—
100 „ ovsa . . .	22	00	24	00
100 „ ajde . . .	22	—	23	—
100 „ prosa belega . . .	—	—	—	—
100 „ „ navadnega . . .	19	—	20	—
100 „ koruze . . .	21	00	—	—
100 „ činkvantina . . .	22	—	00	—
100 „ krompirja . . .	6	00	7	—
Lesni trg.				
Cena trdemu lesu 9.50 do 12 K.				
Cena mehkega lesa 8.— do 9.— K.				
Trg za seno slamo, in steljo				
Na trgu je bilo				
voz sena . . .	7	50	8	—
„ slame . . .	5	—	6	—
„ stelje . . .	3	—	4	—
„ detelja . . .	8	—	8	50

Samo 5 dni iz HAVRE v NEW-YORK

vozijo francoski brzoparniki,
najkrajša in najcenejša vožnja.

Veljavne vozne listke (šifkarte) za Ameriko in vozne liste iz Amerike nazaj v domovino po najnižji ceni izdaja **edini**

Ed. Šmarda
oblast. konces. potovalna pisarna
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18.

: Samo pet dni! : v hiši Kmetске posojilnice, nasproti „Figovca“.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 5. aprila 1913.

Linc: 81, 61, 4, 10, 39.

Dvignjene v sredo, dne 9. aprila 1913.

Trst: 39, 27, 89, 34, 77.